

V

(Yttranden)

DOMSTOLS FÖRFARANDEN

DOMSTOLEN

Domstolens dom (stora avdelningen) av den 8 september 2010 (begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgericht Köln — Tyskland) — Winner Wetten GmbH mot Bürgermeisterin der Stadt Bergheim

(Mål C-409/06) ⁽¹⁾

(Artiklarna 43 EG och 49 EG — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Statligt monopol på delstatsnivå vad avser sportvadhållning — Bundesverfassungsgericht har i en dom konstaterat att lagstiftningen rörande ett sådant monopol strider mot den tyska grundlagen men samtidigt låtit denna fortsätta att gälla under en övergångsperiod, för att lagen ska kunna ändras så att den blir förenlig med grundlagen — Principen om unionsrättens företräde — Fråga huruvida det är tillåtet att besluta om en sådan övergångsperiod och vilka villkor som i så fall ska gälla under denna period, när den nationella lagstiftningen även strider mot artiklarna 43 EG och 49 EG)

(2010/C 288/10)

Rättegångsspråk: tyska

Hänskjutande domstol

Verwaltungsgericht Köln

Parter i målet vid den nationella domstolen

Klagande: Winner Wetten GmbH

Motpart: Bürgermeisterin der Stadt Bergheim

Saken

Begäran om förhandsavgörande — Verwaltungsgericht Köln — Tolkning av artiklarna 43 EG och 49 EG — Nationella bestämmelser som Bundesverfassungsgericht förklarar oförenliga med grundlagen och i vilka det föreskrivs krav på tillstånd för upptagande, mottagande, registrering och överföring av vadhållningsinsatser — Unionsrättens direkta effekt och företräde — Begränsning i tiden av domens verkan

Domslut

Med hänsyn till den direkt tillämpliga unionsrättens företräde kan nationella bestämmelser avseende ett statligt sportvadhållningsmonopol som, enligt den nationella domstolens konstateranden, innehåller inskränkningar som är oförenliga med etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster, eftersom de inte bidrar till att begränsa vadhållningsverksamheten på ett sammanhängande och systematiskt sätt, inte vara fortsatt tillämpliga under en övergångsperiod.

⁽¹⁾ EUT C 326, 30.12.2006.

Domstolens dom (första avdelningen) av den 2 september 2010 — Europeiska kommissionen mot Scott SA, Département du Loiret och Republiken Frankrike

(Mål C-290/07 P) ⁽¹⁾

(Överklagande — Statligt stöd — Förmånligt pris för köp av iordningställd mark — Fastställande av marknadsvärdet — Formellt granskningsförfarande — Förordning (EG) nr 659/1999 — Skyldighet att utföra en omsorgsfull och opartisk granskning — Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning — Kostnadsmetod — Omfattningen av domstolsprövningen)

(2010/C 288/11)

Rättegångsspråk: engelska

Parter

Klagande: Europeiska kommissionen (ombud: J. Flett)

Övriga parter i målet: Scott SA (ombud: J. Lever, QC, R. Griffith och M. Papadakis, solicitors, samt av J. Gardner och G. Peretz, barristers), Département du Loiret (ombud: advokaten A. Carnelutti) och Republiken Frankrike (ombud: G. de Bergues, S. Seam och F. Million)

Saken

Överklagande av den dom som förstainstansrätten (första avdelningen) meddelade den 29 mars 2007 i mål T-366/00, Scott mot kommissionen, genom vilken förstainstansrätten ogiltigförklarade artikel 2 i kommissionens beslut 2002/14/EG av den 12 juli 2000 om de stödåtgärder Frankrike genomfört till förmån för Scott Paper SA/Kimberly-Clark (EGT L 12, 2002, s. 1) i den del det avser det stöd som beviljats i form av ett förmånligt pris på iordningställd mark som avses i första artikeln

Domslut

1. Den dom som Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt meddelade den 29 mars 2007 i mål T-366/00, Scott mot kommissionen, upphävs.
2. Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal.
3. Beslut om rättegångskostnader kommer att meddelas senare.

(¹) EUT C 183, 4.8.2007.

Domstolens dom (stora avdelningen) av den 8 september 2010 (begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgericht Giessen, Verwaltungsgericht Stuttgart — Tyskland) — Markus Stoß (C-316/07), Avalon Service-Online-Dienste GmbH (C-409/07), Olaf Amadeus Wilhelm Happel (C-410/07), Kulpa Automaten-Service Asperg GmbH (C-358/07), SOBO Sport & Entertainment GmbH (C-359/07), Andreas Kunert (C-360/07) mot Wetteraukreis (C-316/07, C-409/07, C-410/07), Land Baden Württemberg (C-358/07, C-359/07, C-360/07)

(Mål C-316/07, C-358/07 — C-360/07, C-409/07 och C-410/07) (¹)

(Artiklarna 43 EG och 49 EG — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — Statligt monopol på delstatsnivå vad avser organiserande av sportvadhållning — Mål att motverka att allmänheten lockas till överdrivna spelutgifter och att bekämpa spelberoende — Proportionalitet — En inskränkande åtgärd måste verkligen syfta till att minska möjligheterna till spel och begränsa hasardspelverksamhet på ett sammanhängande och systematiskt sätt — Monopolinnehavarens reklam uppmuntrar till spel på lotterier — Privata aktörer får erbjuda andra former av hasardspel — Utvidgning av utbudet av andra hasardspel — Tillstånd som meddelats i en annan medlemsstat — Inget krav på ömsesidigt erkännande)

(2010/C 288/12)

Rättegångsspråk: engelska

Hänskjutande domstol

Verwaltungsgericht Giessen, Verwaltungsgericht Stuttgart

Parter i målet vid den nationella domstolen

Klagande: Markus Stoß (C-316/07), Avalon Service Online Dienste GmbH (C-409/07), Olaf Amadeus Wilhelm Happel (C-410/07), Kulpa Automaten-Service Asperg GmbH (C-358/07), SOBO Sport & Entertainment GmbH (C-359/07), Andreas Kunert (C-360/07)

Motparter: Wetteraukreis (C-316/07, C-409/07, C-410/07), Land Baden Württemberg (C-358/07, C-359/07, C-360/07)

Saken

Begäran om förhandsavgörande — Tolkning av artiklarna 43 EG och 49 EG — En nationell lagstiftning i vilken det, vid äventyr av straff eller administrativa påföljder, föreskrivs ett förbud mot att utan tillstånd från den behöriga myndigheten bedriva verksamhet avseende upptagande av vadhållningsinsatser i samband med sportevenemang, men där ett statligt monopol i praktiken gör det omöjligt att erhålla ett sådant tillstånd

Domslut

1. Artiklarna 43 EG och 49 EG ska tolkas så, att

de berörda nationella myndigheterna, för att motivera ett statligt monopol avseende sportvadhållning och lotterier, av det slag som är i fråga i målen vid de hänskjutande domstolarna, med hänvisning till målet att motverka att allmänheten lockas till överdrivna utgifter för spel och att bekämpa spelberoende, inte nödvändigtvis måste kunna visa att det dessförinnan har genomförts en utredning som visar att denna åtgärd är proportionerlig,

den omständigheten att en medlemsstat föredrar ett sådant monopol framför att införa ett system utan sådana ensamrätter, där privata aktörer som innehar erforderligt tillstånd får ägna sig åt sådan verksamhet inom ramen för angivna regler, kan uppfylla proportionalitetskraven, förutsatt att, vad gäller målet att säkerställa ett starkt konsumentskydd, inrättandet av monopollet åtföljs av ett regelverk som säkerställer att den som innehar det verkligen på ett sammanhängande och systematiskt sätt kan sträva mot ett sådant mål genom ett utbud som är kvantitativt begränsat och kvalitativt utformat i förhållande till nämnda mål och som strikt kontrolleras av behöriga myndigheter,

den omständigheten att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat kan få svårigheter att se till att ett sådant monopol även respekteras av aktörer som anordnar spel och vadhållning i utlandet, så att dessa aktörer inte, i strid med dessa monopol, via Internet antar vad från personer som omfattas av dessa myndigheters territoriella jurisdiktion, utgör inte i sig en omständighet som gör att ett sådant monopol eventuellt är oförenligt med nämnda bestämmelser i fördraget,